

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATISISAKYMO NAGRINĖTI PRAŠYMĄ NR. 1A-52/2022

2022 m. birželio 29 d. Nr. KT83-A-S75/2022

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Gintaro Godos, Vytauto Greičiaus, Giedrės Lastauskienės, Vytauto Mizaro, Algio Norkūno, Janinos Stripeikienės,

sekretoriaujant Vaivai Matuizaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvarstė pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-52/2022.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

1. Pareiškėjas prašo ištirti, ar Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 666 straipsnis, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso 105 straipsnis „tiek, kiek jame nėra nustatyta, kad teismui nusprendus patenkinti skundą iš dalies ir nutraukti administracinio nusižengimo bylą nenustačius administracinio teisės pažeidimo sudėties dalyje surašyto protokolo ir priimto nutarimo dalyje, kur asmuo ginčijo savo kaltę (nuteisiant toje dalyje, kur asmuo neginčijo kaltės), asmeniui, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, atlyginamos būtinos ir pagrįstos išlaidos advokatu“, neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai, 31 straipsnio 6 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Pareiškėjas taip pat prašo priteisti jam iš administracinių nusižengimų protokolą surašiusios institucijos išlaidas už advokatų teisines paslaugas.

2. Panevėžio apylinkės teismo 2021 m. liepos 16 d. nutarimu pareiškėjas buvo nubaustas pagal Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 417 straipsnio 3 dalį, 423 straipsnio 3 dalį. Pareiškėjo prašymas atlyginti jam išlaidas už byloje teiktas advokato teisines paslaugas atmestas. Pareiškėjas su apeliaciniu skundu kreipėsi į Panevėžio apygardos teismą dėl minėto

Panevėžio apylinkės teismo nutarimo panaikinimo ir jo padarytos veikos perkvalifikavimo į ANK 422 straipsnio 5 dalyje nurodytą veiką, taip pat dėl pareiškėjo išlaidų už advokato teisinės paslaugas pripažinimo proceso išlaidomis ir jų atlyginimo. Panevėžio apygardos teismas 2021 m. spalio 14 d. galutiniu ir neskundžiamu nutarimu pareiškėjo apeliacinį skundą tenkino iš dalies: panaikino minėtą Panevėžio apylinkės teismo nutarimą toje dalyje, kurioje pareiškėjas buvo nubaustas pagal ANK 417 straipsnio 3 dalį, 423 straipsnio 3 dalį, ir priėmė naują nutarimą, kuriuo pareiškėjas pripažintas kaltu padaręs ANK 422 straipsnio 5 dalyje nurodytą administracinį nusižengimą, o apeliacinio skundo dalį dėl pareiškėjo išlaidų už advokato teisinės paslaugas atlyginimo atmetė.

Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą su prašymu atnaujinti administracinio nusižengimo bylą, teigdamas, kad minėti jo administracinių nusižengimų byla nagrinėję teismai padarė esminį materialiosios ar procesinės teisės pažeidimą, nes, netinkamai išsprendę proceso išlaidų atlyginimo klausimą, iš esmės pažeidė ANK 666 straipsnį, Baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 106 straipsnį. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas 2022 m. sausio 31 d. nutartimi atsisakė priimti pareiškėjo prašymą atnaujinti administracinio nusižengimo bylą.

3. Pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui registruotu paštu išsiųstas 2022 m. gegužės 30 d., Konstituciniame Teisme gautas 2022 m. birželio 1 d.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

4. Pagal Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalį (2019 m. kovo 21 d. redakcija) kiekvienas asmuo turi teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą dėl Konstitucijos 105 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytų aktų, jeigu jų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir šis asmuo išnaudojo visas teisinės gynybos priemones; šios teisės įgyvendinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymas.

5. Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalyje nustatyta, kad asmuo turi teisę paduoti Konstituciniam Teismui prašymą ištirti įstatymų ar kitų Seimo priimtų aktų, Respublikos Prezidento aktų, Vyriausybės aktų atitiktį Konstitucijai arba įstatymams, jeigu: 1) tų aktų pagrindu priimtas sprendimas pažeidė šio asmens konstitucines teises ar laisves ir 2) šis asmuo pasinaudojo visomis įstatymuose nustatytomis savo konstitucinių teisių ar laisvių gynybos priemonėmis, įskaitant teisę kreiptis į teismą, ir, išnaudojus visas įstatymuose numatytas teismo sprendimo apskundimo galimybes, yra priimtas galutinis ir neskundžiamas teismo sprendimas, ir 3) nuo šios dalies 2 punkte nurodyto teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos nepraėjo daugiau kaip keturi mėnesiai.

6. Taigi, kaip yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, be kitų sąlygų, Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodyto asmens teisė kreiptis į Konstitucinį

Teismą turi būti įgyvendinta per Konstitucinio Teismo įstatyme nustatytą terminą, kuris yra susietas su galutinio ir neskundžiamo teismo sprendimo įsiteisėjimo diena (*inter alia* 2020 m. vasario 12 d. sprendimas Nr. KT27-A-S25/2020, 2021 m. spalio 13 d. sprendimas Nr. KT166-A-S154/2021, 2022 m. birželio 22 d. sprendimas Nr. KT80-A-S72/2022).

6.1. Iš pareiškėjo prašymo matyti, kad jis kreipėsi į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą su prašymu atnaujinti administracinio nusižengimo bylą, manydamas, kad toks prašymas buvo būtinas, siekiant įgyvendinti teisę kreiptis į Konstitucinį Teismą laikantis Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalyje nustatytų reikalavimų.

Taigi iš pareiškėjo prašymo matyti ir tai, kad, jo nuomone, Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalies 3 punkte nustatytas keturių mėnesių prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui terminas turėtų būti skaičiuojamas nuo 2022 m. sausio 31 d. priimtos Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutarties, kuria buvo atsisakyta priimti pareiškėjo prašymą atnaujinti administracinio nusižengimo bylą.

6.2. Šiame kontekste pažymėtina, kad pagal ANK 646 straipsnio 1 dalį (2016 m. birželio 23 d. redakcija) apeliacinis skundas dėl pirmosios instancijos teismo nutarimo (nutarties) administracinio nusižengimo byloje paduodamas apygardos teismui per nutarimą (nutartį) administracinio nusižengimo byloje priėmusį apylinkės teismą. Apeliacinis skundas gali būti paduotas per dvidešimt kalendorinių dienų nuo pirmosios instancijos teismo nutarimo (nutarties) administracinio nusižengimo byloje kopijos (nuorašo) išsiuntimo ar išdavimo dienos (ANK 646 straipsnio 2 dalis). Pagal ANK 654 straipsnį apygardos teismo, išnagrinėjusio bylą dėl apeliacinio skundo, nutarimai ir nutartys įsiteisėja jų paskelbimo dieną.

6.3. Kaip minėta, pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalies 2 punktą Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje (2019 m. kovo 21 d. redakcija) nurodytas asmuo prieš kreipdamasis į Konstitucinį Teismą turi būti pasinaudojęs visomis įstatymuose nustatytomis savo konstitucinių teisių ar laisvių gynybos priemonėmis, įskaitant teisę kreiptis į teismą, ir, išnaudojus visas įstatymuose numatytas teismo sprendimo apskundimo galimybes, turi būti priimtas galutinis ir neskundžiamas teismo sprendimas.

Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas yra konstatavęs, jog Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalies 2 punktas negali būti aiškinamas kaip reikalaujantis, kad, priėmus galutinį ir neskundžiamą teismo sprendimą byloje, asmuo, prieš kreipdamasis į Konstitucinį Teismą, būtų pasinaudojęs proceso atnaujinimo galimybe (*inter alia* 2020 m. liepos 9 d. sprendimas Nr. KT119-A-S110/2020, 2021 m. birželio 22 d. sprendimas Nr. KT109-A-S100/2021, 2021 m. spalio 6 d. sprendimas Nr. KT160-A-S148/2021).

6.4. Šiame kontekste pažymėtina, kad, kaip matyti iš pareiškėjo prašymo, jis visas bendrąsias (įprastas) savo konstitucinių teisių ir laisvių teisinės gynybos priemones išnaudojo

2021 m. spalio 14 d., kai išnagrinėjus administracinio nusižengimo bylą apeliacine tvarka buvo priimtas ir įsiteisėjo Panevėžio apygardos teismo galutinis ir neskundžiamas nutarimas, o ne tada, kai pasinaudojus išimtiniu administracinio nusižengimo bylos atnaujinimo institutu buvo priimta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. sausio 31 d. nutartis atsisakyti priimti pareiškėjo prašymą atnaujinti administracinio nusižengimo bylą.

6.5. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjo prašyme nurodyta Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2022 m. sausio 31 d. nutartis, priimta išnagrinėjus pareiškėjo prašymą atnaujinti administracinio nusižengimo bylą, nelaikytina Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalies 2 punkte nurodytu galutiniu ir neskundžiamu sprendimu, todėl nevertintina sprendžiant pareiškėjo prašymo priėmimo klausimą.

6.6. Pažymėtina, kad pareiškėjo prašymas Konstituciniam Teismui registruotu paštu išsiųstas 2022 m. gegužės 30 d., o galutinis ir neskundžiamas Panevėžio apygardos teismo nutarimas, priimtas išnagrinėjus administracinio nusižengimo bylą apeliacine tvarka, įsiteisėjo 2021 m. spalio 14 d. Taigi Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalies 3 punkte nustatytas kreipimosi į Konstitucinį Teismą terminas skaičiuotinas nuo Panevėžio apygardos teismo 2021 m. spalio 14 d. nutarimo įsiteisėjimo dienos.

Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad pareiškėjas praleido Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 2 dalies 3 punkte nustatytą keturių mėnesių prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui terminą.

6.7. Šiame kontekste pažymėtina, kad pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 65 straipsnio (2019 m. liepos 16 d. redakcija) 4 dalį asmuo turi teisę prašyti atnaujinti dėl svarbių priežasčių praleistą prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui terminą. Pažymėtina ir tai, kad pareiškėjas Konstituciniam Teismui nepateikė prašymo atnaujinti praleistą prašymo pateikimo Konstituciniam Teismui terminą.

6.8. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 6 punktą (2019 m. liepos 16 d. redakcija) Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti Konstitucijos 106 straipsnio 4 dalyje nurodyto asmens prašymą ištirti teisės akto atitikimą Konstitucijai, jeigu asmens prašymas paduotas be svarbių priežasčių praleidus nustatytą jo pateikimo Konstituciniam Teismui terminą.

7. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą ištirti ANK 666 straipsnio, BPK 105 straipsnio tiek, kiek nurodyta pareiškėjo, atitikimą Konstitucijai.

8. Pažymėtina, kad, atsisakius priimti nagrinėti pareiškėjo prašymą ištirti ginčijamo teisinio reguliavimo atitikimą Konstitucijai, nėra pagrindo svarstyti ir pareiškėjo papildomai pateikto prašymo

priteisti jam iš administracinių nusižengimų protokolą surašiusios institucijos išlaidas už advokatų teisines paslaugas.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 6 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti nagrinėti pareiškėjo [duomenys neskelbiami] prašymą Nr. 1A-52/2022.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Gintaras Goda

Vytautas Greičius

Giedrė Lastauskienė

Vytautas Mizaras

Algis Norkūnas

Janina Stripeikienė